

Yes va triomfar als anys setanta, alhora que formacions com ara Pink Floyd, Genesis, Camel, King Crimson, Emerson, Lake & Palmer...
ARXIU

Si bé una part considerable de l'energia del món del llibre s'inverteix a triar un títol prou comercial, la història ens ensenya que no resulta un element gaire rellevant per decantar l'èxit. Tant si el contingut és sublim, lamentable o passador, podeu posar-li el títol que us plagui, que finalment el llibre trobarà els lectors que mereixi.

Més d'un títol vague o directament erroni ha servit per designar obres mestres. Jonathan Franzen, per exemple, va utilitzar una de les paraules més gastades de tots els temps, *Llibertat*, per titular la seva penúltima novel·la. A la primera li va assignar el títol, ben poc estimulant, de *Les correccions*, i a l'última, una de les paraules més mal vistes de l'actualitat, *Puresa*.

Sense abandonar el registre religiós, podríem afegir-hi *Expiació*, la magnífica novel·la d'amor i de guerra d'Ian McEwan. Curiosament el títol *Santuari*, de William

L'art del títol

Faulkner, que podria fer pensar en una obra edificant, es basa en una violació especialment sòrdida i transcorre en gran part en un bordell. Però el títol més dolent que conec és, amb molta diferència, *La cartoixa de Parma*, de Stendhal: en aquesta novel·la trepidant, plena de baralles, intrigues i enamoraments, no hi apareix cap cartoixa fins a l'última pàgina. De Stendhal també val la pena citar *El roig i el negre*, que fa pensar en un quadre abstracte i que no fa honor a una novel·la d'acció.

Dins els títols fets i ensopits, destaca *Per-suasió*, l'última novel·la de Jane Austen, que resultaria més adequat per a un tractat de

retòrica. Com a exemple de títol gens connotatiu, podem esmentar un dels millors reculls de contes de tots els temps: *Ficciones*, de Jorge Luis Borges. *La insostenible lleugeresa de l'ésser*, de Milan Kundera, no és pas una aproximació filosòfica sinó una novel·la eròtica ambientada a la Primavera de Praga. Una altra bona novel·la amb un títol opac és *K.L. Reich*, d'Amat-Piniella. Pel que fa a *Nada*, de Carmen Laforet, seria més precís dir-ne *Poca cosa*.

En el món de la música, dos dels grups més conflictius i trencadors de les últimes dècades van triar noms com Nirvana i Oasis. Però potser el nom que ha creat unes expectatives més enganyoses ha estat el de Yes, que designa un tediós grup britànic de rock progressiu –o sigui, que fa cançons llargues que encara es fan més llargues–, actiu des de finals dels seixanta fins ara, i que jo rebatejaria amb un altre monosíl·lab: No. *

E

El títol més dolent que conec és, amb molta diferència, 'La cartoixa de Parma', de Stendhal

TRUQUEN! ARNAU PUIG

Llull l'enciclopedista

Llull volia fer conèixer a tothom i amb el seu propi llenguatge natural i parlat, simbiosí del tarannà, la meravella del món en què vivim. Va pensar que el millor que podia fer és explicar de nou i a l'abast el sentit, dimensió i realitat de la natura, ultra, pensà ja amb idea moderna, afegint-hi el mètode –les arts, deia ell– per poder desentrellar les explicacions o les relacions més difícils entre les coses que ens rodegen i ens creen aquest paradís, llar de la nostra existència.

El Llibre de Meravelles en fou el gran compendi i els llibres dedicats a les arts de

descobrir i saber, les claus de tot possible saber futur. De l'obra de Llull només ha envellit el relat, que ha esdevingut una llegenda. Tota altra aportació l'estem encara vivint i desenvolupant (la més alta combinatòria tecnològica energètica).

El mecanisme secret de la seva Art (la combinatòria d'un joc de mots que han d'engalzar els uns amb els altres amb coherència entre el primer i l'últim) té un fonament primer: recórrer, per començar, al tracte de la realitat com una metàfora; agafar la realitat no des d'ella mateixa –atès que és el desconegut– sinó des de

quelcom que s'hi assembla o l'evocui (la metàfora). Aleshores des de la similitud d'una cosa amb una altra (el *similia similibus* [canvi del simbòlic pel natural] –el semblant es coneix pel que li és semblant–) hom arriba al coneixement. Llull ho explica així on *pus scura es la semblança pus altament entén l'enteniment qui aquella semblança entén*. Per la metàfora (la semblança) hom arriba al coneixement del desconegut. Els enciclopedistes francesos, més expeditius, decidiren acompanyar els mots amb les il·lustracions d'allò a què al·ludien. *

Opinió